

Personopplysningslovens formål, grunnbegreper og virkeområde

Dag Wiese Schartum, AFIN

Personopplysningslovens formål (1)

En innledende presisering:

“Formål” er relevant på to måter når pol skal forstås:

- *Lovens* formål og
- Formålet med hver *behandling* av personopplysninger

I denne forelesningen er det kun *lovens formål* som omhandles

Formålet med loven angir hva lovgiver har ønsket å oppnå med loven:

“Formålet med denne loven er å beskytte den enkelte mot at personvernet blir krenket gjennom behandling av personopplysninger.” (§ 1 første ledd)

Sier m.a.o. at loven
ikke er ment å beskytte
alt personvern!

Jf *personopplysningsvern*

Personvern - personopplysningsvern

Private sfærer

+

eksempel på krenkelse

informasjon

Det samles inn personopplysninger uten rettslig grunnlag

kommunikasjon

Epost med personopplysninger havner på avveie

geografisk

Gransking av privat hjem, jf fvl § 15

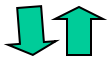
kroppslig

Helseundersøkelser av offentlig ansatte

psykisk

Prestasjonsmåling, lokaliseringsteknologi

Integritet

Autonomi

Loven er ikke gitt for å beskytte krenkelser av personvern i “fysisk”/“direkte” forstand.

Det må skje *informasjonsbehandling* for at lovens formål skal være aktuelt.

Selve kroppssjekken på flyplasser, plikten til å slipper feieren inn, og gjennomføring av praktisk-psykologisk prøve ved ansettelse, faller for eksempel utenfor formålet med loven. Men skjer det opptak/registrering og dermed generering av personopplysninger fra kroppssjekker, feierbesøk, psykologiske prøver mv, er vi innenfor det formålet beskriver

Personopplysningslovens formål (2)

Loven skal bidra til at personopplysninger blir behandlet i samsvar med grunnleggende personvern hensyn, herunder behovet for personlig integritet, privatlivets fred og tilstrekkelig kvalitet på personopplysninger. (§ 1 annet ledd)

Jf rettspraksis
og personvernteori

Men oppregningen
er kun eksemplifisering

Pol skal være i samsvar med EUs personverndirektiv. I formålet for direktivet står det bl.a.:

Medlemsstatene skal ikke innskrenke eller forby fri utveksling av personopplysninger mellom medlemsstater med begrunnelse i det vern som er fastsatt i nr. 1.

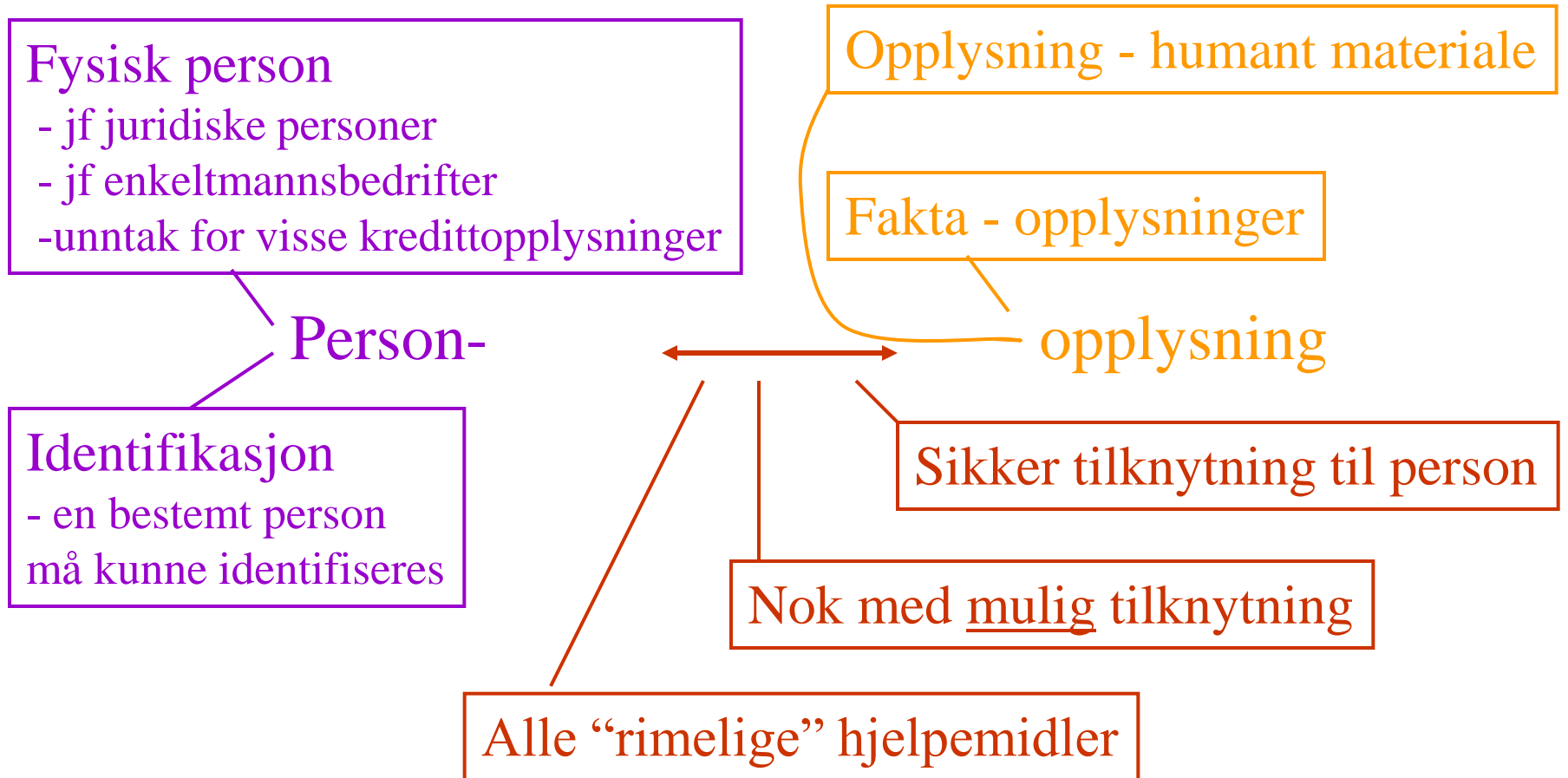
Dette må også innfortolkes i den norske loven; dvs loven kan ikke fortolkes slik at den innskrenker flyt av personopplysninger mellom EØS-landene

Betydningen av formålet:

Formålet er retningsgivende for fortolkning: dvs loven må fortolkes på måter som er lojale mot formålet

“Personopplysning”

Er eksempel på legaldefinisjon. Jeg gjennomgår de viktigste her. Lær alle!

Loven skiller ikke mellom opplysningstype og -verdi, men dette skillet kan være nyttig

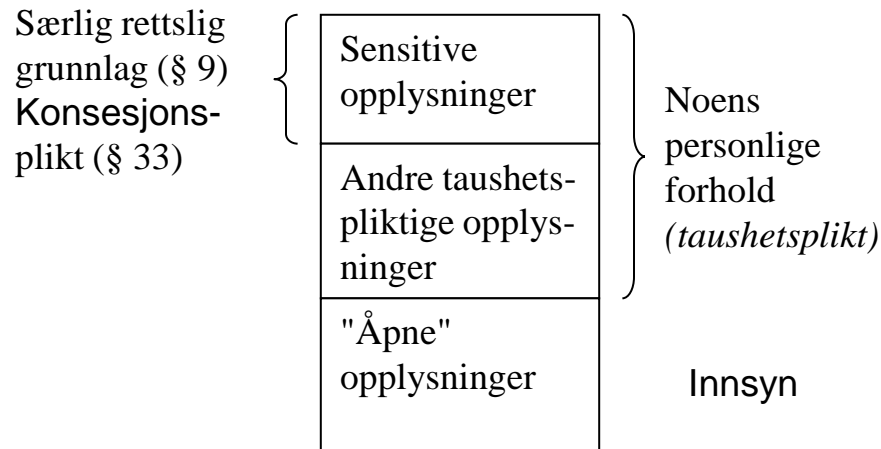
Sensitive personopplysninger: slike som er listet opp i § 2 nr 8.

“Personopplysning” - noens personlige forhold, jf taushetsplikt

Fvl § 13: Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan, plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det han i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite om:

1) noens personlige forhold, eller ...

Pol § 2, a: Personopplysning: opplysninger og vurderinger som kan knyttes til en enkeltperson

“Behandling”

- Alle operasjoner som kan utføres på PO
(innsamling, bearbeiding, lagring, videresendelse osv)
- En serie av slike operasjoner = “behandlinger”
- Ofte naturlig å sette likhetstegn mellom “en behandling” og “ et system”

“Behandling av personopplysninger”

- Helt eller delvis elektronisk behandling
- Manuell behandling i “personregister”
- Manuell behandling av opplysninger som skal inn i et “personregister”

Det spiller ingen rolle hvilket uttrykk personopplysningene har / hva slags medium som anvendes (skrift, lyd, bilde mv)

Definisjoner av de viktigste aktørene i loven

- “Registrert: den som en personopplysning kan knyttes til”
 - Er den som skal vernes og som har rettigheter etter loven
 - Er alltid en fysisk person
- “Behandlingsansvarlig: den som bestemmer formålet med behandlingen av personopplysninger og hvilke hjelpemidler som skal brukes”
 - Kan være en fysisk person eller en virksomhet
 - Er den de fleste plikter i loven er knyttet til
 - Er i praksis den med øverst instruksjonsmyndighet
 - Er i praksis den som må sakssøkes ved rettstvist
- “Databehandler: den som behandler personopplysninger på vegne av den behandlingsansvarlige”
 - er alltid en ekstern person eller virksomhet
 - er i praksis en som ikke kan instrueres men som må styres gjennom avtale, jf pol § 15

Saklig virkeområde (*hva gjelder loven for?*)

Loven gjelder for

- a) behandling av personopplysninger som helt eller delvis skjer med elektroniske hjelpemidler, og
- b) annen behandling av personopplysninger når disse inngår eller skal inngå i et personregister.

Viktige unntak:

- 1) Behandling for rent personlige eller andre private formål
- 2) Vesentlige unntak for å beskytte ytringsfrihet mv, se § 7
- 3) Behandling av personopplysninger i rettspleien, jf pof § 1-3

Stedlig virkeområde (*hvor gjelder loven?*)

Loven gjelder for behandlingsansvarlige som er etablert i Norge

Dersom behandlingsansvarlige ikke er etablert i Norge, men i et annet EØS-land, gjelder vedkommende lands lov (selv om behandlingen skjer i Norge)

Loven gjelder også for behandlingsansvarlige som er etablert i stater utenfor EØS-området dersom den behandlingsansvarlige benytter hjelpemidler i Norge

Hva vil det si å være “etablert”?

1. Utøvelse av aktivitet, og
2. gjennom fast organisatorisk infrastruktur, og
3. over ubestemt tidsrom